

Földrajz alapképzés közös tételek

1. Mutassa be a globális klímát meghatározó tényezőket, elemezze a klíma változásának dimenzióit. Elemezze a klímaváltozás ökoszisztémákra és társadalomra gyakorolt hatásait egy konkrét földrajzi nagyrégió példáján keresztül.
2. Mutassa be a Föld, mint égitest különböző mozgásait és ennek következményeit (éjszakák és nappalok, évszakok, árapály, fogyatkozások), beleértve a pályaelemek változásait.
3. Mutassa be a térképi ábrázolás alapvető fogalmait és a tematikus térképek fajtáit, ábrázolási módszereit a természet- és a társadalomföldrajzban.
4. Mutassa be a földtani felépítés és az ásványi nyersanyagok előfordulásának lehetséges kapcsolatait. Konkrétan írja le egy hazai nyersanyag-előfordulás földtani körülményeit.
5. Mutassa be a földrajzi kutatások során leggyakrabban használt módszertani apparátus legfontosabb kategóriát, jellemezze ezek előnyeit és hátrányait. Mutassa be, hogy a geoinformatikai eszközök és módszerek milyen szerepet játszanak a földrajzi vizsgálatokban. Egy szabadon választott földrajzi egység példáján keresztül vázolja föl egy adott probléma vizsgálatához alkalmazható lehetséges módszereket.
6. Mutassa be a Föld nagy klímaöveit, elemezze az egyes övekhez kapcsolódó sajátos geomorfológiai folyamatokat és formákat.
7. Mutassa be a földtörténet jelentős eseményeit és szakaszait. Egy szabadon választott földrajzi nagytáj bemutatásán keresztül mutassa be, hogyan határozzák meg ezek a mai felszínformákat.
8. Ismertesse a talajföldrajz alapfogalmait, mutassa be a talajok globális változatosságát és ismertesse az egyes talajtípusok jelentőségét a társadalmi fejlődésben.
9. Határozza meg, mit jelent a globalizáció, mutassa be a globalizáció fogalmának különböző, politikai, kulturális, gazdasági és ökológiai értelmezését. Mutassa be a globalizáció komplex hatásait egy szabadon választott ország vagy régió példáján.
10. Mutassa be a világ népesedésének legfontosabb trendjeit a demográfiai átmenet modelljén keresztül, ismertesse a népesség területi eloszlásának legfontosabb sajátosságait.
11. Mutassa be az urbanizáció fogalmát és folyamatát, elemezze annak különböző szakaszait és megjelenését a földrajzi térben.
12. Mutassa be a városi és a vidéki terek tagolódásának hasonlóságait és különbségeit, sajátos problémáit és globális változatosságát.
13. Mutassa be a gazdaság területiségét meghatározó természeti (fekvés, geológiai, morfológiai, éghajlati, vízrajzi, biogeográfiai és talajadottságok), illetve társadalmi (munkaerő, piac, tőkeellátottság, elérhetőség, technológia, koncentrációk stb.) rendszerét. Mutassa be egy konkrét országon keresztül, hogy a földrajzi adottságok mennyiben határozzák meg a gazdaság szerkezetét.
14. Mutassa be a világgazdaság nagyszerkezetét, elemezze az egyes sajátos országcsoportokat, hasonlítsa össze a különböző centrumtérsegek legfontosabb sajátosságait. Válasszon ki egy periférikus térséget és mutassa be elmaradottságának legfontosabb összetevőit.
15. Mutasson be egy szabadon választott európai nagytájat a földrajzi algoritmus szerint. Elemezze a természeti és társadalmi struktúrák kapcsolatának jellegét a választott térségben.
16. Mutassa be az európai tér integrációs folyamatait. Elemezze, milyen szerepe volt az integrációnak az európai centrum fejlődésében. Válasszon egy európai országot, vagy országcsoportot, és mutassa be helyét az európai térszerkezetben és integrációban.

17. Elemezze a Kárpát-medence hidrogeográfiai jellemzőit, mutassa be a víz felszínalakító munkájának legfontosabb sajátosságait és térjen ki a vízföldrajzi jellemzők és a társadalmi struktúrák kölcsönhatásaira is.
18. Mutasson be egy szabadon választott hazai téregységet (nagytáj vagy régió) a földrajzi algoritmus szerint. Elemezze a természeti és társadalmi struktúrák kapcsolatának jellegét a választott térségben.

Táj- és környezetföldrajz specializáció

1. Mutassa be a globális világproblémák (humán és az ökológiai krízisek) főbb jellemzőit, okait, hatásait a természeti környezetre, emberi egészségre, társadalmi-gazdasági rendszerekre.
2. Mutassa be a környezeti elemek (levegő, víz, talaj) állapotát a Földön, az őket érő terhelő hatásokat, főbb szennyezőket.
3. Foglalja össze a természetvédelem céljait, feladatait, különös tekintettel a Natura 2000 ökológiai hálózatra.
4. Ismertesse a magyarországi természet- és környezetvédelem történetét, szervezeti struktúráját, intézményrendszerét.
5. Ismertesse a fenntartható fejlődés fogalmát, alapelveit, megvalósításának feltételeit.
6. Mutassa be a főbb nemzetközi környezet- és természetvédelmi szerződéseket, egyezményeket, foglalja össze a hazai vonatkozásait.
7. Részletezze Magyarország környezeti állapotának változását a II. világháború után.
8. Foglalja össze a környezetgazdálkodás tárgyát, legfontosabb feladatait, eszközrendszerét és műszaki infrastruktúráját.
9. Melyek az nagyüzemi mezőgazdálkodás kihívásai, ismertesse az erre adható válaszokat (biogazdálkodás).
10. Mutassa be a környezetföldtani értékelés módszereit egy szabadon választott környezetföldtani problémán keresztül.
11. Ismertesse a környezeti hatásvizsgálatok folyamatát, gyakorlati megvalósítását.
12. Foglalja össze az Európai Unió környezeti politikájának főbb elemeit, történeti fejlődését.

Térképészet és geoinformatika specializáció

1. A térkép fogalma. A térképi vetületek alaptípusai. A hazánkban használatos katonai és polgári topográfiai térképek szelvényezése. Határozza meg a vizsgáló által szelvény számmal megadott EOV/EOTR szelvény(ek) méretarányát, illetve északi, keleti, nyugati és déli irányú határoló szelvényeinek számát. Mérések számítások a topográfiai térképeken.
2. A tematikus térképek csoportosítása. A térképek síkrajzi elemeinek típusai, jellemzői és azok elhelyezési szabályai, különös tekintettel az EOV/EOTR jelkulcs használatára. Ismertesse a vizsgáló által bemutatott térképrészleteken látható síkrajzi elemek jelentését és értelmezze az általuk jelölt objektumok és azok környezetének viszonyát.
3. A térképek domborzatrajzi elemei és ezek típusai. A névrajz szerepe és a nevek elhelyezésének szabályai. Ismertesse a vizsgáló által bemutatott térképrészleteken látható domborzati idomokat és névrajzot, illetve értelmezze az általuk jelölt objektumok és azok környezetének viszonyát.
4. A digitális kartográfia fogalma, előnyei és hátrányai. A digitális térképek csoportosítása. A számítógépen használt színrendszerek. A színek szerepe az analóg és digitális térképeken. Térképi elemek és azok elrendezése (layout). A térképi generalizálás típusai.
5. A szerzői és tulajdoni jogok. Nyílt forrású és a kereskedelmi térinformációs rendszerek és tér adatok összehasonlítása, sajátosságaik.
6. Vektoros és raszteres adattípusok jellemzése, azok összehasonlítása (előnyök, hátrányok). Adattípusok közötti konverzió (vektor-raszter, raszter-vektor).
7. Műveletek vektoros adatokkal. Távolságszámítási módszerek a térinformatikában. Övezetgenerálás. Ismertessen kettő példát a mindennapi életből vektoros térbeli adatok alkalmazására.
8. Műveletek raszteres adatokkal. Egyszerű térbeli műveletek használata példákkal (újra osztályozás, szűrők stb.). Ismertessen kettő példát a mindennapi életből raszteres térbeli adatok alkalmazására.
9. A globális műholdas helymeghatározás fizikai alapjai, eszközrendszere és alkalmazása. A földi felmérési eszközök és módszerek, valamint a globális műholdas helymeghatározó rendszerek összehasonlítása.
10. Műholdas földmegfigyelési rendszerek működése és alkalmazása. A távérzékelés fizikai alapjai. Távérzékeléssel kapott felvételek feldolgozása.
11. A másodlagos adatgyűjtés. A szkennerek típusai, felépítése, tulajdonságai. A digitalizáló tábla és a képernyőn történő digitalizálás összehasonlítása (előnyök, hátrányok).
12. Relációs adatbáziskezelő rendszerek alapfogalmai, felépítésük és térinformatikai alkalmazásuk.

Turizmus specializáció

1. Mutassa be a turizmus jelentőségét, fejlődéstörténetét, kínálati és keresleti trendjeit a világ turizmusában.
2. Elemezze a turizmus rendszerét és környezetét a megadott témakörök alapján (rendszerkritériumok, hatótényezők, a turizmus belső rendszere és környezete).
3. Mutassa be a turisztikai infra- és szuprastruktúra szerepét a kínálat alakításában.
4. Értékelje és elemezze a turizmus helyét és szerepét a magyar gazdaságban, valamint mutassa be annak területi különbségeit.
5. Végezze el a vonzerők tartalom és hatókör szerinti értékelését, és kapcsolja össze Magyarország idegenforgalmi vonzerőinek átfogó bemutatásával.
6. Mutassa be a hazai természeti és kulturális örökségek legfontosabb értékeit és elemezze turisztikai hasznosításukat.
7. Mutassa be Magyarország egészségturizmusának természeti alapjait (ásvány-, termál- és gyógyvizeinek eredete, definíciója területi elhelyezkedésük), valamint jelentősebb termál- és gyógyfürdőinket.
8. Végezze el Magyarország szőlészeti, borászati és gasztronómiai hagyományainak, borvidékeinek és kapcsolódó turizmusának bemutatását.
9. Foglalja össze a turizmus természeti és a társadalmi-kulturális környezetre kifejtett hatásait, elemezze ezeket a tömegturizmus és az alternatív turizmus szempontjából.
10. Mutassa be a közvetítő szektor változó szerepét és működését a turizmusban.
11. Mutassa be az idegenforgalmi termék életútját, foglalja össze a termékpozícionálás módszereit a turizmusban.
12. Értékelje Európa szerepét a nemzetközi turizmusban, mutassa be a fő európai desztinációkat kínálati és keresleti jellemzőik alapján.

Terület- és településfejlesztés specializáció

1. Ismertesse vázlatosan az állami térpolitikák fejlődésének legfontosabb szakaszait. Mutassa be egy választott ország példáján keresztül a regionális politika jellegzetes céljait és eszközeit.
2. Mutassa be, milyen szerepet játszik az Európai Unió a kontinens regionális fejlődésében. Tekintse át az európai kohéziós politika formálásában szerepet játszó intézményeket és eszközöket, illetve egy konkrét esettanulmányon keresztül értékelje ezen eszközök gyakorlati alkalmazását.
3. Vázlatosan mutassa be a központi és a helyi szint közötti hatalom- és feladatmegosztás lehetséges modelljeit, vizsgálja meg, hogyan illeszkedik ezekbe a rendszerváltás után több lépésben átalakuló hazai önkormányzati rendszer, mutassa be, milyen részekből, szervezeti egységekből áll napjainkban egy hazai önkormányzat. Egy választott konkrét projekt elemzésével mutassa be az önkormányzatok településfejlesztési tevékenységéhez kapcsolódó tervezési, érdekegyeztetési, megvalósítási és működtetési feladatok sajátosságait.
4. Mutassa be a területfi tervezésben használatos hazai és nemzetközi adatbázisokat és alkalmazásokat. Milyen szerepe van a térinformatikának a település- és területfejlesztésben? Elemezze egy választott hazai település fejlődésében szerepet játszó földrajzi tényezők rendszerét.
5. Mutassa be a hazai területfejlesztési jelenlegi politika intézményi-szervezeti struktúráit, a jelenleg érvényes tervdokumentumokat és operatív programokat, elemezze a különböző területi szintek szerepét a területfejlesztésben. Mutassa be egy választott hazai területi egység (régió, megye vagy járás) legfontosabb fejlesztési kihívásait és stratégiáit.
6. Mutassa be a terület- és településfejlesztésben használt tervtípusok sokféleségét. Térjen ki a fejlesztési és rendezési típusú tervek kapcsolatára és eltérő vonásaira, ismertesse a helyi önkormányzatok tervezéssel-rendezéssel kapcsolatos jogait és feladatait. Egy választott település példáján keresztül mutassa be, milyen elemeket tartalmaz egy integrált településfejlesztési stratégia.
7. Mutassa be a projekttervezési módszertan legfontosabb eszközeit (probléma-célfa, Gantt diagram, SWOT, logikai keretmátrix). Egy választott konkrét esettanulmányon keresztül mutassa be a stakeholder-elemzés jelentőségét.
8. Ismertesse a hazai vidéki térségek átalakulásának legfontosabb jellemzőit és a rurális térségekben keletkező specifikus problémákat, mutasson be néhány a vidékfejlesztés körébe tartozó lehetséges stratégiát és jó gyakorlatot.
9. Mutassa be, milyen kapcsolat van a közlekedési rendszerek és a regionális fejlődés között. Elemezze a közlekedésfejlesztés egy választott, speciális problémáját (például, de nem kizárólagosan: városi-elővárosi közlekedés, vidéki térségek közlekedési problémái, közösségi közlekedés finanszírozása, okosmobilitás, az egyes ágazatok sajátos problémái).
10. Ismertesse a helymarketing jelentőségét a terület- és településfejlesztésben. Vázzon fel a helymarketing tervezési folyamatának legfontosabb lépéseit és mutassa be az eszközök változatosságát egy szabadon választott hazai vagy nemzetközi példa elemzésével.
11. Ismertesse a turizmus és a területfejlesztés kapcsolatának legfontosabb összefüggéseit. Vázlatosan mutassa be a hazai turizmusfejlesztés legfontosabb aktuális irányait és súlypontjait. Egy kiválasztott település vagy idegenforgalmi régió példáján szemléltesse a turizmusra alapozott terület- és településfejlesztési stratégiákban rejlő lehetőségeket, illetve azok korlátait.
12. Mutassa be a városi terekben együttélő különböző társadalmi csoportok között kialakuló konfliktusok típusait, jellegét. Milyen társadalmi folyamatok határozzák meg rendszerváltás utáni hazai nagyvárosok térbeli tagolódásának átalakulását? Válasszon esettanulmányon keresztül mutasson be egy városi terekhez kötődő társadalmi konfliktust és a kezelésére tett erőfeszítéseket.